

af Voteringen ogsaa bibeholder den skriftlige Præmittering, men saaledes at der i Præmisserne gøres Rede for de forskellige Afstemningsgrupperes Begrundelser og Afstemninger med eller uden Angivelse af Gruppernes Størrelsesforhold. Et særligt Spørgsmaal vilde det være, om der ved Straffesager — nærmest af Hensyn til de tiltalte — skulde beholdes det gamle System. Det er ikke ganske rigtigt at betegne denne Ordning som lig den gældende, „kun at Dissenserne kommer med“. For det første kan der kun tales om Dissenser, hvor der er et Flertal, hvilket der ikke behøver at være. Dissenser, som det kendes fra Overretternes og nu Landsretternes Domme, afgives dernæst ikke blot, fordi vedkommende Dommer har sin særlige Mening, men kun fordi han — nærmest med Anke for Øje — har bestemt sig til ogsaa at tilkendegive dette. Forslaget gaar ikke ud paa, at det skal være overladt til vedkommende Højesteretsdommeres Valg, om deres Særmening skal meddeles i Dommen. Hvis selve Meningen fastholdes, skal der redegøres for den. Ordningen er foreslaaet som fælles for mundtlige og skriftlige Sager; af de sidstnævnte er der i øvrigt kun faa. Hvad den praktiske Udførelse angaar, vilde Arbejdet med Præmitteringen blive noget mere omfattende og i eller uden for Retsmøderne kræve mere Tid, men vilde paa ingen Maade tage et Omfang, der kunde true med at forskyde Rettens Rammer. Den forøgede Tid vilde imidlertid tillige betyde en real Uddybning af Rettens Arbejde med den enkelte Sags Færdiggørelse.

Efter den Anledning til Overvejelser, som Lovforslagets gentagne Fremsættelse ikke kan undlade at give, maa jeg som min Opfattelse udtale, at en Opgivelse af det gældende Kollegialsystem for Højesterets Domsbegrundelser til Fordel for den nys beskrevne Reform forekommer mig meget ønskelig. Med Hensyn til Præjudikatspørgsmaalet tilføjes, at den Udvikling deraf, der kun maatte bero paa Dommenes uniforme Fremtræden, næppe har nogen Værdi, og at det maatte overlades Praktis at udføre, i hvilket Omfang der bør lægges Vægt paa tidligere truffne Afgørelser som saadanne.

En ny Side træder frem, naar Dommernes Navne kræves oplyst. Dette kan gøres meget nemt ved den nys omtalte Form, og ved offentlig Stemmegivning er det et nødvendigt Tilbehør. Naar Højesteret vedblivende samlet har udtalt sig mod Indførelse af tvungen offentlig Votering, staar vi her ved en Hovedgrund, og hertil sigter ogsaa Udtalelsen i Rettens Skrivelse af 1920 om Hensynet til Rettens Uafhængighed. Et er i øvrigt Meddelelse af Dommernes Navne som en ligefrem Del af Begrundelsen, et andet Fastholdelsen af Højesteretsinstruksens Hemmeligholdelsespaabud i dens § 13, der dog efter Ordlyden ikke behøver at ramme en Dommers Meddelelse om hans egen Votering. Naar Lovgivningen i 1856 gik imod Højesterets Erklæring om Uoverkommeligheden, skete det kun paa den Maade, at Retten fik Valget mellem den efter Rettens Mening alt for besværlige Ordning at levere (fuldstændige) skriftlige Præmisser og at votere offentligt efter Raadslagning, hvorimod man aabenbart har ment, at samme Indvending ikke kunde rejses. Da Justitsministeriet straks efter Forslagets Indbringning bad om Rettens Erklæring, var der jo kun Tale om skriftlige Præmisser. Det foreliggende Lovforslag har ikke paa samme Maade stillet flere Alternativer til Rettens Raadighed, men sætter sig ud over Rettens Indvending.

Naar vi endelig gaar over til at undersøge offentlig Stemmegivning, finder vi Sagen kompliceret med organisatoriske Betragtninger. I Forbindelse med Stemmegivningsforslaget har man nemlig anset det for nødvendigt at foreslaa en Adgang til at afgøre Sagerne ved kun 5 Dommers Stemmer, hvorved den forudsete Forsinkelse af Sagernes Færdigbehandling efter Optagelsen skulde afbalanceres. Ogsaa imod dette Forslag har Retten straks udtalt sig, og Betænkkeligheden har ikke kunnet blive mindre, efter at en Udvidelse af Procedureadgangen til Sagførere, der ikke har underkastet sig den særlige Prøve for Højesteret, har nedsat Garantierne for en i juridisk Henseende oplysende Forelæggelse af Sagerne. Hvad man end vil mene om Spørgsmaalet Navngivelse af Dommere, burde det være klart, at Spørgsmaalet, om Højesteretsagerne — efter den nuværende Instansordning aldeles overvejende borgerlige Sager — uden Men for Retsplejen kan overgaa fra 9 til 5 Dommers Afgørelse, samtidig med at den rent mundtlige Procedure uden Skriftveksling med dens Krav om hurtig Domsafsigtelse bevares, er af rent retsplejemæssig og upolitisk Art samt af ikke ringe Vigtighed, men jeg skal ikke uddybe det nærmere her.

Selv om denne Form for Domsbegrundelse paa Papiret har været gældende i Danmark inden Indførelsen i Norge, har den norske Ordning uden Tvivl været stærkest paavirkende for Forslaget. Følgende Brudstykke af Beretning fra et til Studium af Formens Anvendelse i Oslo udsendt Udvalg skal derfor anføres, se Rigsdagstidende 1931—32